

“Estem venent alguns palaus del dictador”

GEMMA AGUILERA

Elyes Fakhfakh (Tunis, 1972) és, des del 10 de gener d'enguany, ministre de Turisme de Tunísia, en un executiu tripartit liderat pels islamistes moderats que va prendre possessió a final de desembre passat. Enginyer del grup Total, ha viatjat per delegacions d'Europa, Àsia i Amèrica, fins que el 2006 va retornar a Tunis per a dedicar-se al sector turístic. Fakhfakh, membre del Partit Social Demòcrata per al Treball i les Llibertats (Ettakatol), ha volgut conversar en clau política amb EL TEMPS.

El 14 de gener de l'any passat, els joves tunisians iniciaven una revolta contra la dictadura de Ben Ali. Un any després d'aquella primera primavera àrab, i després de successius governs provisionals fins a la constitució a final de desembre del 2011 de l'actual executiu democràtic, es percep força desencís als carrers. **Compreneu aquesta decepció?**

—És evident que moltes il·lusions han esdevingut desil·lusions. Hem viscut una situació del tot excepcional, una revolta després de 23 anys d'opressió, i la gent té moltes expectatives. Viuen amb passió el moment, n'estan tips, d'esperar i volen que el nou govern els resolgui immediatament tots els problemes. Però no hem tingut temps...

JUAN NABRRO

El nou govern va prendre possessió a final de desembre; i jo mateix, el 10 de gener del 2012. Amb tot, des del primer dia, aquest executiu, integrat pel partit Ennhda, islamista moderat, i per les formacions laiques Partit Social Demòcrata per al Treball i les Llibertats (Ettakatol) i Congrès per a la República (CPR), treballem intensament en aquesta direcció. Necessitem, però, que els ciutadans ens donin una mica de temps i confiança. Tunísia necessita temps, les transicions no es completen en un any. Ni en dos. Tunísia, el primer país del món àrab revoltat, ho ha de fer molt bé, perquè tot el món hi ha projectat el focus.

—**El partit amb més pes al nou executiu, Ennhda, amb el 42% dels vots i 90 diputats, és islamista moderat. Alguns sectors de la població tenen por d'una islamització del país que malmeti la transició democràtica.**

—Hem dut a terme unes eleccions lliures, i el poble ha triat qui volia que el representés. Ha guanyat, de llarg, un partit islamista, però que, com la resta de formacions que ens hem integrat al govern, tenim la missió de reactivar un país profundament malmès per un

dictador. Les urnes han dit que volien un tripartit encapçalat per un partit conservador islamista, amb el suport de dos partits que es defineixen com a demòcrates de centre i laics. A partir d'aquí, és evident que encara hem de passar una fase d'aprenentatge important. Ens hem equivocat i ens equivocarem en algunes coses, de segur, però és que en aquest país mai no havíem pogut fer política! Malauradament, som novells, en democràcia i en llibertat d'expressió. Estem determinats a donar respostes a un poble que ha arriscat la vida per tenir una democràcia, i ara als polítics ens toca resoldre les desigualtats entre regions, incrementar el nivell de vida i democratitzar completament totes les esferes de la vida.

—**El nou executiu ha remarcat que Tunísia és un estat laic. Podeu garantir que ho serà de debò en totes les esferes?**

—Absolutament. Tunísia té una llarga tradició històrica de país obert al món, modern i amb una identitat molt clara, que també inclou la religió. Però és una visió oberta de la religió, que no ha d'interferir en l'esfera política. L'objectiu fonamental no és pas islamitzar

el país, sinó instaurar una república democràtica amb una separació certa de poders, amb institucions estables i una societat civil potent que gaudeixi de la llibertat d'expressió i d'informació.

—**Hi haurà una certa pressió social. Durant els actes commemoratius de la revolta, el dia 14 de gener, un gruix de manifestants cridaven consignes com ara: "Som musulmans. Resistim. Som més forts." Aquests col·lectius no exigiran cap gest d'autoritat en aquest sentit al partit majoritari?**

—Estic convençut que, encara que el govern pugui sentir-se pressionat, no canviarà el full de ruta. Tunísia és un estat laic, i la constitució que es prepara ho establirà.

—**Els grups salafistes [islamistes radicals] són prou visibles en algunes regions, on després de les primeres eleccions democràtiques han intensificat les protestes contra aquest estat laic, amb una violència cada vegada més marcada. Temeu que aquestes accions desestabilitzin el país?**

—Certament, el govern és conscient que són un focus de tensió per a la nostra democràcia, però són una minoria

que cada vegada ho serà més, perquè el poble ha parlat a les urnes i ha dit que no en vol saber res, de l'islamisme radical.

—**Tunísia era una destinació turística potent per a molts països europeus. D'ençà de la revolució, els nombre de turistes del vell continent ha baixat d'un 60%. Penseu que la percepció d'inseguretat, real o no, ha fet que els europeus hagin abandonat aquesta destinació d'una manera tan contundent?**

—Hi ha aquesta percepció, però la situació al país és d'absoluta normalitat. Tenim més policia ara que amb el dictador, i en aquest primer any no s'ha registrat cap incident important amb turistes, ni un. Tunísia ha de saber capitalitzar l'actiu que significa ser el bressol de la primavera àrab. Fou una revolta pacífica i, malgrat que les xifres són dures, 340 morts i un miler de ferits, no tenen res a veure amb les grans matances que s'han produït i que produeixen en països veïns.

—**El fet que el partit líder del govern sigui islamista moderat sí que transmet un missatge d'una certa inquietud a la comunitat internacional. Això és inevitable.**

—Sí, és cert, però el poble ho ha triat. Sigui com sigui, també ens ha perjudicat el fet que als països amb què fem frontera la situació sigui tan complicada. La guerra a Líbia ha estat un cop dur per a nosaltres, perquè immediatament tothom ha interpretat que la inseguretat a la nostra frontera sud era una amenaça a tot el país. Tot plegat s'afegeix a una desinformació generalitzada sobre els països àrabs a Europa, on es fiquen al mateix sac tots els països.

—**Heu parlat de la llibertat d'expressió com un pilar bàsic. Però el vostre govern, pocs dies després de prendre possessió, va nomenar els directors de diaris i mitjans de comunicació per a assegurar-se el control de la informació. Comenceu amb molt mal peu. Tant, que heu hagut de recificar per la pressió dels ciutadans.**

—Teniu tota la raó. El poble tunisià no acceptarà mai que coartin la seva llibertat des d'un govern. Però vós sou periodista, i heu pogut constatar que la situació al país és completament nor-

mal. En canvi, els mitjans de comunicació no sempre reflecteixen aquesta realitat, i molt sovint transmeten una imatge al món que no s'ajusta a la veritat. Hi va haver molta desinformació quan es van dur a terme les eleccions i es va formar govern a final de desembre. Ens preocupava, aquesta manca de rigor. És per això que després de la investidura, l'equip de ministres va considerar oportú de fer aquests nomenaments perquè els mitjans estiguessin més ben representats, però en cap cas el govern no tenia la intenció d'enfrontar-se a ningú ni de coartar la llibertat d'expressió i el dret d'informació dels ciutadans. Ens vam adonar que havia estat un error i ens vam fer enrere. Ara hem après una lliçó: ningú no podrà interferir en la llibertat del poble tunisià; cap govern no podrà traspasar aquesta línia, perquè el poble hi reaccionarà. Certament, ens vam precipitar i vam comprendre malament el missatge que ens donaven els mitjans de comunicació, que senzillament exercien un control democràtic. Aquest error forma part del nostre aprenentatge com a govern.

—**El dia del primer aniversari de la revolta, al carrer també hi havia grups de manifestants de l'esquerra que denunciaven la inoperància del govern per a resoldre qüestions com ara l'ocupació i la garantia de la llibertat d'expressió, al seu entendre, encara coartada. Quin paper hi ha de tenir, l'esquerra, en aquesta transició?**

—Tunísia viu un període excepcional de transició i té un any de marge per a elaborar una constitució que satisfaci els interessos i les necessitats de la nova Tunísia democràtica. En aquest camí, hi havia el risc de caure en una bipolarització —per una banda, els islamistes moderats i, per una altra, la resta de partits—, que hauria estat nefasta per a la redacció de la nostra carta magna. En un gest de responsabilitat, republicans i liberals van incorporar-se al govern, de manera que trencaren la lògica divisió a què haurien conduït els resultats electorals. Aquests partits han volgut participar en la reconstrucció del país, però n'hi ha uns altres, minoritaris, que han preferit fer oposició. I això és bo, perquè efectivament exerceixen un control sobre les accions del nou

executiu. És natural i beneficiós, en democràcia. Tot plegat ha de permetre a l'Assemblea Constituent de treballar en l'elaboració d'una constitució que respongui a les aspiracions de tots els tunisians, al marge del partit que hagin votat. I aquesta assemblea ha de tenir totes les condicions per a treballar bé i de pressa. Mentre la Constitució no estigui a punt, governarà aquest tripartit per a impedir que el país visqui un altre any desastrós com el 2011.

—**L'any de la revolta ha estat tan desastrós?**

—Sobretot des del punt de vista econòmic, ha estat una calamitat. I, políticament, és cert que l'anterior govern provisional, modificat tres vegades, no ha executat grans reformes. Això explica bona part del desencís de molts ciutadans, que tenen la sensació que s'ha perdut un any. El 2012 ha de ser l'any de la consolidació social, política i econòmica de Tunísia i, amb la Constitució enllestida, encararem un 2013 amb un nou sistema polític i amb noves eleccions.

—**El dictador Ben Ali tenia unes relacions excel·lents amb Israel. Quina política seguirà el nou executiu en aquest sentit?**

—És una qüestió massa complexa. Necessitem temps per a reflexionar-hi, i ara mateix no podria donar-vos-en una resposta concreta. Seran temes que anirem tractant durant les setmanes vinentes, d'acord amb la voluntat dels tres partits que integrem el govern.

—**La població també es troba dividida sobre si cal extraditar el dictador per a jutjar-lo, o si convé més mirar de recuperar tots els diners que va robar al poble i emprar-los per a reconstruir el país. Quina és la vostra opció?**

—El govern ara defensa la recuperació de béns i diners que el dictador va robar al poble. De fet, ja anem venent alguns dels seus palaus i anem invertint els diners en la recuperació de l'activitat econòmica, que vol dir crear ocupació i remodelar tota mena d'instal·lacions que ell va destruir. Ara, entenem que les famílies de les víctimes considerin més urgent de jutjar el dictador i que pagui per tots els crims que va cometre.

Gemma Aguilera